

Koersdocument
invoering Omgevingswet

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Totstandkoming koers.....	5
2.1	De stappen om te komen tot een gezamenlijke koers	5
2.2	Het VNG-ambitiemodel.....	5
3.	Betekenis koers	8
3.1.	Rol gemeente	8
3.2.	Rol initiatiefnemer	8
3.3.	Stappen koers invoering	9

1. Inleiding

Naar verwachting treedt op 1 januari 2021 de Omgevingswet in werking. De wet heeft grote impact. De Omgevingswet wil alle regelgeving die over de fysieke leefomgeving gaat, samenvoegen. Het gaat niet alleen om “wat gebouwd kan worden”, maar ook om andere thema’s uit het fysieke domein zoals gezondheid, milieu, klimaat, (omgevings)veiligheid, bodem, waterkwaliteit en beheer, natuur, mobiliteit, (delen van de) APV etc. De Omgevingswet integreert 26 sectorale wetten in één wet. En ook in de nieuwe gemeentelijke instrumenten moet deze bundeling tot uitdrukking komen.

Daarnaast vraagt de Omgevingswet ook om een andere werkwijze. De Omgevingswet is niet alleen een “RO-ding”: het raakt allerlei facetten van het fysieke domein en werkt door in de gehele gemeentelijke organisatie. Daarnaast is niet alleen sprake van een interne werking van de wet, maar ook de rol van de burgers en gemeenteraad verandert met deze wet.

De Omgevingswet heeft twee hoofddoelen:

- Meer vertrouwen in initiatiefnemers
- Minder regels

Daarnaast kent de wet vier verbeterdoelen:

1 Inzichtelijk omgevingsrecht

Van een wirwar aan regels naar een inzichtelijk en voorspelbaar stelsel dat eenvoudig is in gebruik.

2 Leefomgeving centraal

Van een sectorale naar een samenhangende benadering van de leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving.

3 Ruimte voor maatwerk

Meer ruimte voor decentrale overheden voor gebiedsgericht maatwerk en het maken van eigen afwegingen.

4 Sneller en beter

Snellere en betere besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

De wet vraagt om:

- Betrokkenheid van samenleving en ketenpartners
- Samen optrekken
- Duidelijke rolopvatting van overheid
- Loslaten
- Dialoog (ipv toetsen) en participatie
- Meer inzet aan de voorkant
- Durf en open mind
- Verantwoordelijkheid nemen
- Experimenteren
- Keuzes maken
- Ruimte geven, maar wel binnen duidelijke kaders
- Transparantie

Volgens de Omgevingswet moeten gemeenten een omgevingsvisie en een omgevingsplan opstellen. Daarbij is het bepalen van een koers essentieel. Daarbij gaat het om de thema's samenwerking/participatie, integraal werken, vertrouwen/loslaten en bestuurlijke afwegingsruimte. Dit document ziet op de keuze van de koers en ambitie.

2. Totstandkoming koers

Met de bepaling van de koers worden afspraken gemaakt voor de invoering van de Omgevingswet: wordt voldaan aan de minimale eisen van de wet of wordt alles losgelaten wat er nu is of juist daartussenin?

De koers bepaalt welke richting we opgaan bij het invoeren van de Omgevingswet in Vught. Ook bepaalt het hoe we als gemeentelijke organisatie voortaan gaan werken.

De gekozen koers heeft ook gevolgen voor de inwoners, ontwikkelaars en partners.

2.1 De stappen om te komen tot een gezamenlijke koers

Om te komen tot een gezamenlijke koers zijn drie bijeenkomsten georganiseerd.

- 1 november 2018 is de eerste informatiebijeenkomst voor de gemeenteraad georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomst is een algemene presentatie over het doel en de inhoud van de Omgevingswet gegeven. Vervolgens is het 'Omgevingswetspel' gespeeld. Tijdens dit spel is gediscussieerd over de instrumenten, de rol van de gemeenteraad en het betrekken van de inwoners.
- Tijdens de tweede sessie op 10 januari 2019 is door middel van stellingen en een casus gediscussieerd over samenwerking/participatie, integraal werken, vertrouwen/loslaten en bestuurlijke afwegingsruimte.
- In de laatste bijeenkomst zijn de uitkomsten van de stellingen uit de vorige sessie besproken en is gekeken welk ambitieniveau vanuit het VNG-model hierbij hoort. Het voorgestelde ambitieniveau werd breed gedragen.

2.2 Het VNG-ambitiemodel

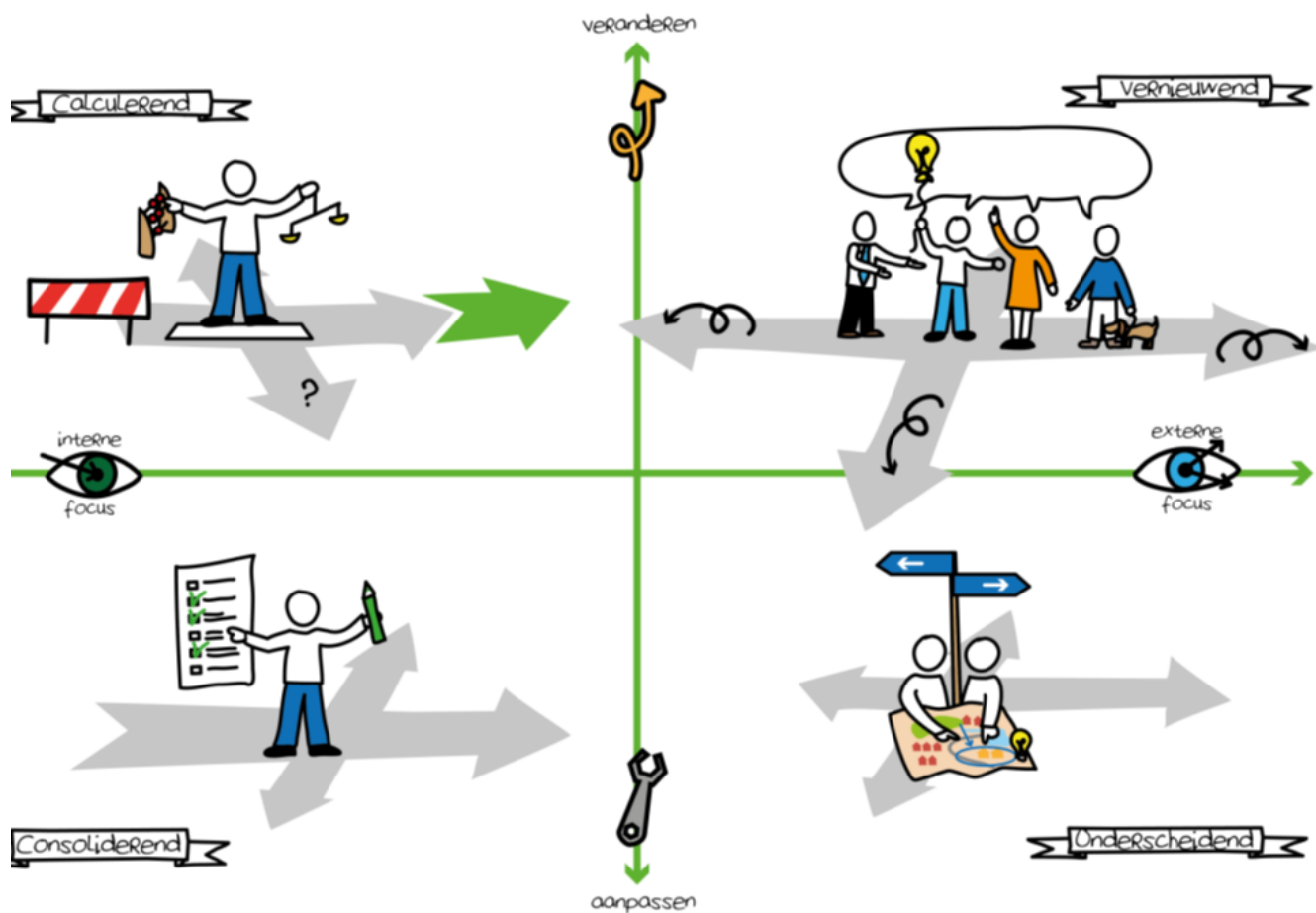
Om het ambitieniveau/de koers te bepalen, is het VNG-model opgesteld. Dit model is speciaal gemaakt voor de invoering van de Omgevingswet en sluit daar het beste bij aan.

Het VNG-model geeft antwoord op de volgende twee vragen:

1. Willen wij onze manier van werken totaal vernieuwen of willen we uitgaan van de beleidsplannen die er nu zijn en van onze huidige manier van werken? Het model kent dan twee keuzes:
 - a. Aanpassen: hoe we nu werken als uitgangspunt nemen en daar de noodzakelijke veranderingen in doorvoeren;
 - b. Veranderen: schone lei, nieuwe werkwijze ontwikkelen, passend bij het helemaal werken in de geest van de Omgevingswet.
2. Richten we ons in eerste instantie op de eigen organisatie en de kosten en baten of op externe opgaven en partners (inwoners, bedrijven, ketenpartners)?
 - a. Interne focus: gericht op de eigen organisatie;
 - b. Externe focus: gericht op het gebied en de belanghebbenden in het gebied.

INVOERINGSSTRATEGIEEN

Hoe kijken mensen naar de veranderopgaven van de Omgevingswet en wat gaan ze doen om die te realiseren?

Het model kent daarmee vier ambitieniveaus:

1. Consoliderend ambitieniveau;
2. Calculerend ambitieniveau;
3. Onderscheidend ambitieniveau;
4. Vernieuwend ambitieniveau.

Hieronder volgt een toelichting per niveau:

Calculerend

- Veranderen en interne focus
- Uitgaan van nieuwe situatie
- Impactanalyse en businesscase maken
- Keuzes op basis van efficiency en effectiviteit

Vernieuwend

- Veranderen en externe focus
- Focus op mensen vanuit ambities en opgaven
- Focus samenwerking samenleving en overheid
- Gezamenlijk veranderproces verkennen

Consoliderend

- Aanpassen en interne focus
- Uitgaan van huidige situatie
- Minimale realiseren
- Vakinhoudelijk benadering
- Planmatig werken in de lijnorganisatie

Onderscheidend

- Aanpassen en externe focus
- Experimenten naast lijnorganisatie
- Leren en doorontwikkelen
- Opgave en gebiedsgericht werken
- Vernieuwen in handelen

3. Betekenis koers

De uitkomst vanuit de georganiseerde bijeenkomsten is dat de koers/ambitieniveau voor de Omgevingswet onderscheidend is. Dit betekent dat de huidige werkwijze wordt aangepast naar een meer gebiedsgerichte werkwijze waarbij er een externe focus is.

3.1. Rol gemeente

Voor de gemeente betekent dit ambitieniveau en de volgende koers:

1. Één aanspreekpunt per initiatief;
2. Duidelijkheid en kaders;
3. Gebiedsgerichte aanpak bij het opstellen van omgevingsvisie en het omgevingsplan;
4. Denken vanuit kansen;
5. Waar het kan en wenselijk is: minder regels;
6. De raad stelt de omgevingsvisie en het omgevingsplan vast. Het college besluit over de initiatieven als deze passen binnen de kaders van de omgevingsvisie (maar afwijken van het omgevingsplan);
7. Integraal werken en initiatieven benaderen vanuit dialoog.

3.2. Rol initiatiefnemer

Voor de initiatiefnemer betekent dit ambitieniveau en de volgende koers:

1. Aan de voorkant betrekken van de omgeving bij het initiatief zorgt voor draagvlak;
2. De vastgestelde omgevingsvisie is leidend;
3. In een aantal gevallen is er meer vrijheid (wanneer minder regels in bepaalde gebieden zijn gesteld);
4. De initiatiefnemer heeft een actieve rol in de dialoog met de gemeente (denkt na over initiatief en mogelijk aanpassingen om een initiatief te laten passen).

3.3. Stappen koers invoering

Het onderscheidende ambitieniveau als koers voor de invoering van de Omgevingswet wordt gebruikt:

- Voor het opstellen van de omgevingsvisie en omgevingsplan;
- De wijze van werken.

Het toepassen van het onderscheidend ambitieniveau betekent voor de omgevingsvisie:

- Een gebiedsgerichte visie;
- Alle aspecten uit de fysieke leefomgeving worden in samenhang bekeken en gewogen (integrale afweging);
- Het beleid dat er nu is wordt beoordeeld op de uitgangspunten en het onderscheidende ambitieniveau. Beleid dat hieraan voldoet, wordt meegenomen in de omgevingsvisie;
- In de gebiedsvisie wordt op hoofdlijnen aangegeven waar minder regels wenselijk en mogelijk zijn;
- De gemeenteraad stelt de omgevingsvisie vast;
- De omgevingsvisie is het beleid voor de lange termijn.

Het toepassen van het onderscheidend ambitieniveau betekent voor het omgevingsplan:

- De omgevingsvisie is de basis voor het omgevingsplan;
- Het omgevingsplan wordt per gebied opgesteld;
- Er wordt een integrale afweging gemaakt;
- Duidelijke regels worden opgesteld en waar kan worden minder regels opgenomen;
- Het omgevingsplan geldt voor het hele gemeentelijke grondgebied
- De gemeenteraad stelt het omgevingsplan vast.

In 2019 zal de omgevingsvisie worden opgesteld, waarbij de vaststelling van visie in het eerste kwartaal van 2020 beoogd is. Om te komen tot een breed gedragen omgevingsvisie zal een raads werkgroep worden ingesteld. Gedurende 2019 zal zij een aantal keer bij elkaar komen ter voorbereiding van de stukken die aan de gemeenteraad zullen worden voorgelegd.

In 2020 wordt het omgevingsplan opgesteld.